

Lempäälän Vesi Oy:n lainantakaus keskuspuhdistamoon johtavan siirtoviemärin ja Punaportin alueen vesihuollon rakentamiseen

Kunnanhallitus 06.10.2025 § 278

Valmistelija talouspäälikkö Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Riku Hevonkorpi

Lempäälän Vesi Oy pyytää kunnan takausta 1,4 miljoonan euron lainalle. Laina kohdentuu keskuspuhdistamoon johtavan siirtoviemärin rakentamiseen ja Punaportin alueen vesihuollon rakentamiseen.

Lempäälän Vesi Oy:n lainantakaussyönnön mukaan yhtiön investointeja kuormittaa jätevesien johtamiseen Tampereen seudun keskuspuhdistamoon liittyvien töiden loppuunsaattaminen. Keskuspuhdistamoon johtavaan siirtoviemäriin pitää investoida vielä noin 1,6 miljoonaa euroa, jotta kaikki jätevedet voidaan johtaa keskuspuhdistamolle vuoden 2026 syksyyn mennessä.

Keskuspuhdistamolle johtavan siirtoviemärin käyttöönotto edellyttää lähtöpumppaamon ja myös useiden niin sanottujen paikallispumppaamoiden rakentamista tai uusimista, jotta jätevesien pumppausuunnat saadaan muutettua energiatehokkaasti ja jotta pumppaamoiden ja koko siirtoviemärin toimintavarmuus saadaan varmistettua pitkälle tulevaisuuteen. Tällä hetkellä siirtoviemäristä on rakennettu yli 90 % ja jäteveden johtaminen keskuspuhdistamolle on aloitettu vaiheittain Sääksjärveltä 16.9.2025 alkaen.

Lisäksi yhtiön lainantakaussyönnön mukaan kaava-alueiden vesihuoltoon täytyy investoida runsaasti. Vuonna 2026 käynnistyy Punaportin asemakaava-alueen vesihuollon rakentaminen. Punaportin asemakaava-alueen vesihuollon rakentamisen kustannusarvio on noin 700 000 euroa. Lisäksi myös usean muun kaava-alueen vesihuollon suunnittelu on näillä näkymin käynnistymässä vuoden 2026 aikana. Lempäälässä on rakennettu yli 2 miljoonan euron edestä vesihuoltoinfraa kaava-alueilla, jotka odottavat talonrakennushankkeiden käynnistymistä. Hankkeiden käynnistyessä tulevaisuudessa saadaan vesihuollon rakentamiseen käytetyt varat takaisin liittymismaksuilla.

Lempäälän Vesi Oy:n tarkoituksena on rahoittaa siirtoviemärin rakentamista ja Punaportin alueen vesihuoltoinvestointeja 10 vuoden laina-ajalle kilpailutettavalla investointilainalla, joka edellyttää kunnan omavalkaisen lainatakauksen. Yhtiö esittää lainatakauksen vastavakuudeksi vastaavansuuruista yritysikiinnitystä. Yhtiö on välittänyt kuntaan asiaa koskevan pyönnön 24.9.2025 ja täydentänyt rahoituspyöntöään 25.9.2025 tarkentamalla tietoa investointilainan laina-ajasta. Yhtiön hallitus käsittelee asian 2.10.2025.

Yhtiön hakema laina perustuu Lempäälän Vesi Oy:n talousmalliin, joka on laadittu Lempäälän Vesi Oy:n perustamisen yhteydessä vuonna 2019 ja jota on päivitetty perusteellisesti vuonna 2025. Talousmallin mukaan vuonna 2026 yhtiö nostaa 1,4 miljoonan euron lainan ja vuonna 2027 yhtiö nostaa noin 1 miljoonan euron lainan. Yhtiö tarvitsee vuosina 2028 ja 2029 mahdollisesti vielä noin 0,8 miljoonan euron lainan molempina vuosina mikäli yleinen rakentamisen tilanne ei kehity suotuisasti.

Tällä hetkellä Lempäälän Vesi Oy käyttää Lempäälän kunnan konsernitililimiittiä. Tililimiittiä on käytössä keskimäärin alle (1) miljoona euroa. Lempäälän Vesi Oy lyhentää entisiä lainoja tänä vuonna noin 1,1 miljoonalla eurolla. Lempäälän Vesi Oy nosti vuodenvaihteessa 2024-2025 1,2 miljoonaa euroa lainaa.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan Lempäälän Vesi Oy:n rahoituslainojen jäljellä oleva pääoma on noin 6,16 miljoonaa euroa. Jäljellä oleva pääomamäärä on kokonaan Lempäälän kunnan omavelkaisten takauspäätösten piirissä. Yhtiön rahoituslainojen yhteenlaskettu alkuperäinen pääoma oli 9,5 miljoonaa euroa. Lempäälän Vesi Oy:n yhtiöittämisprosessissa yhtiö sitoutui liiketoimintakaupan osarahoittamiseen solmimalla Lempäälän kunnan kanssa noin 30 miljoonan euron arvoiset pitkäaikaiset perustamislainat.

Lempäälän kunnan ratkaisu

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Lempäälän Vesi Oy on Lempäälän kunnan täysin omistama kuntakonsernin tytäryhtiö. Yhtiön takauspyynnössä kuvatut investointikohteet perustuvat Lempäälän kunnanvaltuuston hyväksymiin päätöksiin seudulliseen keskuspuhdistamoon liittymisestä ja Punaportin alueen infratoteutuksesta ja ne ovat myös aikatauluiltaan jo sidottuja. Investointikohteet ovat Lempäälän kunnan kannalta perusteltuja ja takauksen myöntämiselle ei ole tämän johdosta estettä.

Lainan takaaminen ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainan takaamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja lisäksi yhtiö esittää takaukselle asianmukaista vastavakuutta, joka on yrityskiinnitys.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kunnan tulee huomioida nämä valtiontukisäännökset myös tytäryhtiön lainan takaamiseen liittyvissä ratkaisuissa (HE 268/2014, s. 231). Toimi sisältää valtiontukea, jos kaikki tunnusmerkit täyttyvät samanaikaisesti: 1) julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan, 2) etu on valikoiva eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin, 3) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja 4) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (TEM 2014, EU:n valtiontukisäännöt).

Vesihuoltotoiminta on lakiin perustuvaa, markkinoita vääristämätöntä toimintaa. Lempäälän Vesi Oy:n toiminta on kunnan toimialaan kuuluvaa ja lainantakauksen kohteena olevat investoinnit toteuttavat vesihuollon palvelun saatavuutta eli tehtävää, josta kunnan tulee vesihuoltolain 6 §:n

mukaisesti huolehtia. Lempäälän Vesi Oy:n tuottama vesihuolto muodostaa alueellaan luonnollisen monopolin, eikä lainantakauksella ole siten kilpailua vääristävää vaikutusta. Näin ollen lainantakaus ei sisällä valtiontukea.

Lisäksi kyseessä ei lähtökohtaisesti ole valtiontuki, jos kunnan takaus ei tuo etuja yhtiölle – eli jos takaus luodaan ehdoilla, jotka yksityinen toimija voisi markkinatalouden tavanomaisin ehdoin hyväksyä (HE 268/2014). Takauksesta tulee näin ollen maksaa markkinaperusteinen hinta ja takausprovisioksi esitetään 0,7 %.

Kunnanvaltuuston takauspäätöksen jälkeen Lempäälän Vesi Oy kilpailuttaa investointilainan. Kilpailutetun lainan ehdot annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle. Yhtiön tavoiteaikataulu on ajoittaa lainannosto joulukuuhun 2025. Todettakoon, että takauspäätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollista ilman kunnanvaltuuston takauspäätöksen lainvoimaa (KHO:2012:9).

Lempäälän Vesi Oy:n toimialana on vesihuoltotoiminnan harjoittaminen laissa kunnille kulloinkin asetettujen velvollisuuksien mukaisesti. Yhtiö voi tarjota ja myydä vesihuoltotoimintaan liittyviä palveluita myös muille kuin osakkeenomistajille. Palveluiden tuottamiseen sisältyy myös vesihuoltorakenteiden ja muun kunnallistekniikan suunnittelu, rakentaminen ja rakennuttaminen. Yhtiö voi myös harjoittaa muuta vesihuoltotoimintaan liittyvää suunnittelu- ja käyttötoimintaa sekä alan neuvontaa ja konsultointia ja näitä toimintoja palvelevaa ja tukevaa muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi ostaa, myydä ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Noora Pajari, puh. 040 769 5259 ja talouspäällikkö Kari Auvinen, puh. p. 050 681 48, sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää

1. myöntää Lempäälän Vesi Oy:n siirtoviemärin ja Punaportin alueen vesihuollon rakentamiseen otettavalle pääomaltaan enintään 1,4 miljoonan euron määräiselle ja maksuajaltaan 10 vuoden pituiselle investointilainaa koskevalle luotolle 100 %:n omavelkaisen takauksen; ja
2. vahvistaa, että omavelkainen takaus kattaa täysimääräisesti luoton koko velkapääoman lisäksi luoton korot, viivästyskorot ja perimiskulut ja muut luottoehtojen mukaiset maksuvelvoitteet.
3. hyväksyä takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen.
4. periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet

Lempäälän Vesi Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja

Tiedoksi

Talouspalvelut

Kunnanvaltuusto 29.10.2025 § 100
810/02.05.06/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää

1. myöntää Lempäälän Vesi Oy:n siirtoviemärin ja Punaportin alueen vesihuollon rakentamiseen otettavalle pääomaltaan enintään 1,4 miljoonan euron määräiselle ja maksuajaltaan 10 vuoden pituiselle investointilainaa koskevalle luotolle 100 %:n omavelkaisen takauksen; ja
2. vahvistaa, että omavelkainen takaus kattaa täysimääräisesti luoton koko velkapääoman lisäksi luoton korot, viivästyskorot ja perimiskulut ja muut luottoehtojen mukaiset maksuvelvoitteet.
3. hyväksyä takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen.
4. periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet

Lempäälän Vesi Oy:n toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja,
talouspalvelut